

Az onkodermatológia szerepe a bőrdaganatok diagnosztizálásában

Dr. Forgács Balázs
Bőrgyógyászati Osztály

Epidemiológiai adatok

- Bőrdaganatok száma világszerte nő a megnövekedett UV sugárzás miatt.
- Nem-melanoma bőrdaganatok száma többszöröse a melanomáknak.
- A melanomák száma hazánkban 1975 és 2012. között a duplájára emelkedett, a korai stádiumban felismertek száma is nőtt.
- A melanoma 2012-ben a daganatos halálozás 22. helyén állt.
- Szakrendelés statisztikája 2013.06.13.-2016.06.01.: Nem melanoma bőrdaganatok (C44):705; Melanoma (C43): 36; In situ carcinoma (D04): 18; In situ melanoma (D03): 11 ; Megfigyelés rosszindulatú daganat gyanúja miatt (Z0310): 817.

Az onkodermatológia feladata

- Benignus és malignus elváltozások elkülönítése
- A melanoma és nem melanoma bőrdaganatok korai diagnosztizálása (dermatoszkóp, videodermatoszkóp)
- Invazív bőrdaganatok, melanomák esetén staging vizsgálatok (mellkas rtg, UH, labor (LDH), sentinel nyics, CT, MR, csontscan, PET CT)
- Terápia mielőbbi elindítása az előbbieik pozitivitása esetén
- Betegek megtanítása az önvizsgálatra és fényvédelemre
- Veszélyeztetett nem daganatos betegek kontrollja
- Daganatos betegek gondozása

Preventív szemlélet az onkodermatológiában

- *Primer prevenció:* egészségnevelés – fényvédelem és önvizsgálat, az atípusos anyajegyek, keratosis solarisok, stb. felismerése.
- *Szekunder prevenció:* in situ carcinomák és melanomák, korai stádiumú carcinomák és melanomák felismerése, eltávolításukkal a metasztatizálás elkerülése.
- *Tercier prevenció:* invazív carcinomás és melanomás betegek gondozása, staging, a metasztázisok korai, lehetőleg kezelhető állapotban való felismerése.
- *Példa:* keratosis solaris–M. Bowen (in situ)–cc planocellulare (invazív); naevus pigmentosus - in situ melanoma - invazív melanoma - áttét.

Diagnosztika

- Primer tumor
 - Méretbeli növekedés: dermatoszkóp, digitális dermatoszkóp, önvizsgálat
 - Színbeli változás: dermatoszkóp, digitális dermatoszkóp, önvizsgálat
 - Szimmetriaváltozás (negyedek): dermatoszkóp, digitális dermatoszkóp, önvizsgálat
 - Szerkezeti elemek: dermatoszkóp, digitális dermatoszkóp
 - Dermatoszkóp, digitális dermatoszkóp (nyomonkövetés, fotodokumentáció), legjobb a pigmentált elváltozásoknál

Staging (stádiumbeosztás)

TNM

- T (tumor): Primer daganat szövettana
- N (nyirokcsomó): nyirokcsomó UH, FNAB, disszekció, sentinel nyirokcsomó
- M (metasztázis, távoli): mellkas rtg, UH, labor (LDH), CT, MR, csontscan, PET CT
- A TNM meghatározza a terápiát

Diagnosztikai algoritmus

<i>Benignus</i>	<i>Malignus (in situ)</i>	<i>Malignus (invazív)</i>	
		Nem-melanoma	Melanoma
Naevus pigmentosus	M. Bowen	Basalioma	SSM
Keratosi solaris	Lentigo maligna	Spinalioma	LMM
Keratosi seborrhoica	M. Paget	M. Kaposi	NM
Fibroma	M. Queyrat	Mycosis fungoides	ALM

Basaliomák az orr körül

Superficialis basalioma, keratosis seborrhoica és pigmentált basalioma

Orron basalioma, szájon spinalioma

- Erősen fénykárosodott bőr
- Homlokon régi basaliomák műtéti hegei
- Orrháton erythemás, exulcerált képlet
- Alsó ajkon régóta nem gyógyuló ulceráció

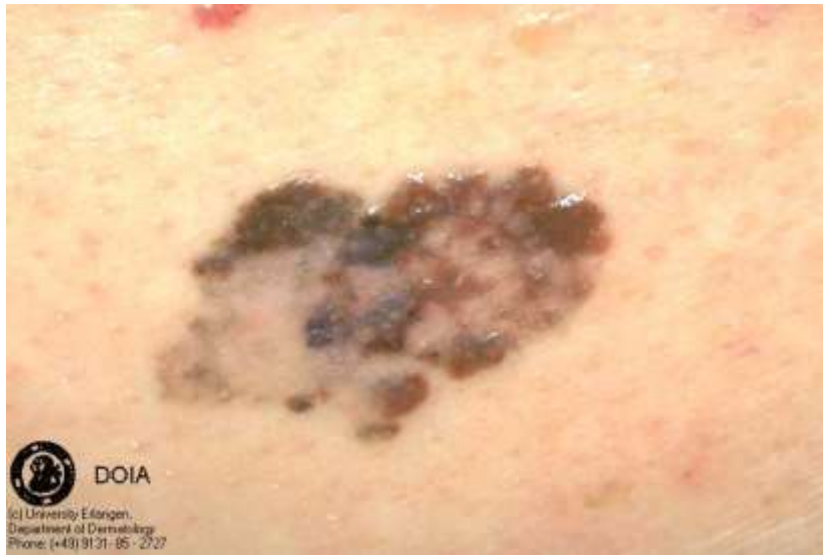
Dysplasticus naevus syndrome

Lentigo maligna és lentigo maligna melanoma

Superficial spreading melanoma és naevus pigmentosus

Noduláris melanoma és haemangioma

Noduláris melanoma vagy haemangioma

Összefoglalás

- Az onkodematológia fontos része a bőrgyógyászatnak, mert...
- a bőrdaganatok száma folyamatosan nő az UV sugárzás fokozódása (ózonlyuk, szolárium) miatt;
- diagnosztikájuk nem eszközigenyes;
- a korai diagnózist a primer daganat in toto sebészi excíziója követi;
- a korai diagnózissal és műtéttel meg lehet előzni az áttét képződést (főleg melanoma).